

Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
03/02846

Deres dato:
16.12.2003

Vår ref:
ILMN/hørsva
alkoholoven04/340.2

Dato:
26. februar 2004

Høring – endringer i alkoholoven

I forbindelse med høringen om endringer i alkoholoven har Norsk Petroleumsinstitutt (NP) kommentarer til § 3-8.

NP forventer at bensinstasjonene nå skal få anledning til å søke om bevilling for salg av alkoholholdig drikk med lavere alkoholprosent enn 4,8 volumprosent. Vi finner ikke holdbare argumenter for å diskriminere mellom bensinstasjoner og dagligvarebutikker i så måte. Dette spørsmålet er ikke direkte omfattet av høringsnotatet, men vi finner det naturlig at temaet tas opp når paragrafen er under endring.

Rusmiddelpåvirket kjøring

Bensinstasjoner nektes salg av alkoholholdig drikk med henvisning til § 3-8 om "salgssteder som ikke skal kunne gis bevilling" og tilhørende forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk. Begrunnelsen er at slikt salg vil kunne gi uheldige signaler om bilkjøring og alkoholbruk.

NP kan ikke se at det i praksis skulle være forskjell mellom dagligvarebutikker og bensinstasjoner i så måte. Mange bruker bil når de handler i dagligvarebutikken, og mange av kundene på bensinstasjonene handler bare mat. I følge NOU 2003:4 *Om forskning på rusmiddelfeltet* er promillegrensen det viktigste virkemidlet for å redusere rusmiddelpåvirket kjøring.

Alkoholpolitikk

Alkoholoven og avgiftspolitikken er de viktigste virkemidlene i norsk alkoholpolitikk. Sentrale tiltak i loven er å begrense antall salgs- og skjenkesteder ved hjelp av et bevillings-system, begrense skjenketider, ha forbud mot reklame og stille krav om aldersgrense. Effekten av disse virkemidlene endres ikke ved å la bensinstasjonene søke om bevilling for salg av alkoholholdig drikk med lavere alkoholprosent enn 4,8 volumprosent, på linje med dagligvarehandelen.

Antallet utsalgssteder kan fremdeles kontrolleres via bevillingssystemet. NOU 2003:4 viser for øvrig til en norsk studie som viser at det oppnås forholdsvis ubetydelige og kortsiktige effekter av å innføre begrensning i antall utsalgssteder.

Av NOU 2003:4 fremgår det at åpningstidene har betydning for forbruket: Salgstidspunktet kan begrenses på samme måte på en bensinstasjon som i en butikk. Håndheving av krav om salg bare innen gitt tidsrom og kontroll av aldergrense vil fremdeles være en del av bevillingsvilkårene. Bensinstasjonene har fra før erfaring med omsetning av varer med strenge regler; 18-års grense for salg av sigaretter, tobakk og røykeavvenningsprodukter samt bruk av spilleautomater og salg av reseptfrie legemidler. Vi kjenner ikke til klager fra noe hold på at bransjen ikke oppfyller de krav som settes fra myndighetene.

Konkurransforhold mellom næringer

Liberalisering av åpningstidsloven bidrar til at dagligvarebutikker i likhet med bensinstasjoner etter hvert har lange åpningstider. Bransjeglidningen vises også ved at dagligvarekjeder etablerer ubemannede bensinutsalg i tilknytning til sine anlegg. Dette er forhold som gjør at bensinstasjoner bør gis like konkurransforhold med dagligvarebutikker med hensyn til alkohollovens krav.

Bensinstasjonene vil møte stadig hardere konkurranse fra dagligvarehandelen og deres lavpriskjeder som etablerer seg over hele landet. Utvidelse av åpningstider og etablering av bensinutsalg forsterker dette. Salg av for eksempel øl vil kunne kompensere for noe av handelslekkasjen. En fortsatt forskjellsbehandling vil på sikt kunne føre til en økning i antall nedleggelser av bensinstasjoner i distriktene.

Samlet mener derfor NP at bensinstasjoner, som dagligvarehandelen, bør gis anledning til å søke om bevilling for salg av alkoholholdig drikk med lavere alkoholprosent enn 4,8 volumprosent.

Med vennlig hilsen
Norsk Petroleumsinstitutt

Erik Birkeland